

Koncepce rozvoje Dětského domova se školou, střediska výchovné péče a základní školy, Jihlava

na období 2024 – 2026

Zpracovala: Mgr. Miroslava Florianová, DT

V Jihlavě dne 18. 12. 2023

Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Jihlava je školským zařízením pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči. Je příspěvkovou organizací zřizovanou MŠMT ČR. Jeho činnost je definována a vychází zejména ze Zákona č. 109/2002 Sb., v platném znění (zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů), z Vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, v platném znění, ze Zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění (zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání), ze zákona č. 563/2004 Sb., v platném znění (zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů), z Vyhlášky č. 458/2005 Sb., o organizaci výchovně vzdělávací péče v SVP a z metodických pokynů zřizovatele. Konkrétní činnosti domova jsou upraveny jeho vnitřními předpisy, zejména pak vnitřním řádem, organizačním řádem, školními vzdělávacími programy, ročním plánem výchovně vzdělávací činnosti, plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, minimálním preventivním programem a organizačními směrnici.

Hlavním úkolem domova je poskytovat náhradní rodinnou péči a vzdělávání dětem s diagnostikovanou poruchou chování či s výchovnými problémy, které vycházejí z jejich osobnostních dispozic a disharmonického vývoje v rodinném a sociálním prostředí. Péče o děti vychází z jejich individuálních potřeb a je realizována v zájmu jejich zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání s cílem rozvoje osobnosti každého dítěte, posilování vlastních kompetencí a hledání zdrojů k integraci do společnosti. Děti jsou do domova umísťovány na základě rozhodnutí soudu, v případě zletilosti studenta, který se soustavným denním studiem připravuje na budoucí povolání, domov na základě jeho žádosti umožňuje prodloužení pobytu do ukončení studia (nejdéle však do 26ti let).

Kapacita domova je 37 dětí, které spolu žijí v pěti rodinných skupinách. Domov je plně koedukovaný - koedukované jsou i jednotlivé rodinné skupiny. Rodinné skupiny jsou umístěny na třech pracovištích v Jihlavě. Na ulici Dělnická jsou 3 rodinné skupiny (každá pro 8 dětí), na ulici Šafaříkova 1 rodinná skupina pro 6 dětí a na ulici Matky Boží 1 rodinná skupina pro 7 dětí. Domov také disponuje startovacím bytem na ulici Benešova, který slouží pro ubytování mladých dospělých připravujících se soustavným denním studiem na budoucí povolání či těm, kteří již studium ukončili a z různých důvodů se nemohou vrátit do své původní rodiny.

Součástí domova je také základní škola, kterou navštěvují umístěné děti plnící povinnou školní docházku. Základní škola je plně organizovaná, vzdělávání probíhá ve čtyřech třídách, kde jsou společně vzděláváni žáci více ročníků. Mladí dospělí, kteří již ukončili povinnou školní docházku, navštěvují střední školy v Jihlavě a okolí.

Další součástí domova je středisko výchovné péče, které plní funkci preventivně výchovné péče především pro děti ohrožené rizikových chováním (případně rizikem vzniku poruchy v chování), na kterém se podílí osobnostní dispozice jednotlivých dětí a také prostředí, ve kterém se pohybují (např. rodina, škola, vrstevníci). Středisko výchovné péče je zřízeno ve formě ambulantní a dvou skupin celodenního stacionáře. Nachází se na ulici Pod Rozhlednou v budově pronajaté od Magistrátu města Jihlava.

Koncepční záměr a vize v oblastech:

1) Péče o děti

„Péče o děti, to je to, oč tu běží“

- Naplňovat standardy kvality péče ve všech součástech domova, jejich naplňování průběžně hodnotit.
- Vytvořit prostředí přijímající dítě se všemi jeho potížemi a problémy vyplývajícími z osobnostních dispozic, prožitých zkušeností a rodinného a školního prostředí.
- Zaměřit se na rozvoj sociálních a komunikačních dovedností jednotlivých dětí s ohledem na jejich individuální potřeby. Do výchovně vzdělávacího procesu zakomponovat terapeutické prvky/činnosti (např. z oblasti expresivních terapií, komunitních skupin) s cílem získání sebedůvěry a hledání vlastních zdrojů ke změně.
- Účelně zpracovávat programy osobnosti rozvoje jednotlivých dětí, s důrazem na konkretizaci, účelnost a splnitelnost stanovených cílů v jednotlivých oblastech. Při jejich zpracování, hodnocení a naplňování v maximální míře zapojit samotné dítě, klíčové a ostatní pedagogické pracovníky domova, pracovníka příslušného OSPOD a zákonné zástupce dítěte.
- Podporovat děti v ukončení povinné školní docházky, motivovat je k dalšímu vzdělávání na středních školách hlavního vzdělávacího proudu. Při přípravě na budoucí povolání jim poskytovat podporu ve všech oblastech s cílem úspěšného ukončení studia.
- Nabízet dětem co nejširší spektrum zájmových aktivit a vyhledávat aktivity realizované mimo domov či vedené externími pracovníky. Motivovat je k účasti

v kroužcích, kde mohou rozvíjet své dovednosti a získat zkušenost smysluplného trávení volného času.

- Pomoci zprostředkovat brigády starším dětem, jejich prostřednictvím u nich rozvíjet pracovní návyky a povědomí o vyplývajících povinnostech.
- Zaměřit se na preventivní aktivity a zakotvit je v Preventivním programu školy. Ten pravidelně vyhodnocovat a revidovat, předcházet rizikovým situacím, na vzniklé situace reagovat a řešit je. Při realizaci preventivních aktivit spolupracovat mezi jednotlivými součástmi domova a posílit tak princip promyšlenosti, návaznosti a koncepčnosti.
- Vést děti k přípravě na život prostřednictvím sebeobslužných činností, umožnit jim formou nácviku a praktické zkušenosti připravit se na přechod z ústavní péče zpět do rodiny či samostatného života.
- V co největší míře podporovat aktivní zájem o děti ze strany rodičů/zákonných zástupců, navázat s nimi komunikaci a motivovat je ke spolupráci s domovem. Vzájemný vztah založit na principu důvěry a společného zájmu, kterým je jejich dítě.

2) Personální

„Pedagog je ten, kdo ukazuje směr“

- Zaměřit se na udržení stabilního týmu pracovníků, kteří vytváří klima důvěry a spolupráce, vzájemně se motivují, podporují a sdílejí své zkušenosti. Děti vedou důsledně avšak s velkou mírou empatie a čitelnosti. Dodržují etický kodex zaměstnanců domova a sami jsou příkladem dodržování norem morálního chování.
- Naslouchat pracovníkům, podporovat jejich náměty, svěřit jim kompetence a zároveň také zodpovědnost.
- Podporovat pracovníky ve studiu, získávání nových poznatků a jejich zavádění do praxe. Účelně a konkrétně sestavovat plán dalšího vzdělávání – s ohledem na potřeby a záměry domova a jeho součástí a také zájem pracovníků. Vyhledávat vhodné pracovníky k rozšiřování kvalifikace, podporovat je v dalším vzdělávání formou kvalifikačních dohod (např. u absolvování terapeutického výcviku, studia k výkonu specializovaných činností).
- Pokračovat v pravidelném sebehodnocení vlastní činnosti pracovníků se zaměřením na pracovní aktivity, vzdělávání, potřeby, zdroje a náměty na další rozvoj.
- Posílit vědomí o potřebnosti a využitelnosti supervize pro osobnostní a pedagogický rozvoj a stabilitu. Mezi pravidelné činnosti implementovat vzájemné intervize a kazuistické porady.

- Podpořit každého nového pracovníka tím, že se mu dostane individuální podpory od uvádějícího kolegy v souladu s plánem uvádění, dále pak metodické podpory zprostředkované odborným úsekem a zástupcem pro daný úsek (škola, mimoškolní činnost, středisko výchovné péče) v případě pedagogických pracovníků.

3) Řídící a kontrolní *„Řídící a kontrolní činnost tvoří rámec a hranice.“*

- Dodržovat platné právní předpisy, pravidelně revidovat dokumentaci domova a s úpravami seznamovat pracovníky příp. děti.
- Revidovat a aktualizovat školní vzdělávací program základní školy – v souvislosti se zavedením nové kompetence (digitální) a posílením vzdělávací oblasti Informatika.
- Aktualizovat dokumentaci domova s ohledem na organizační změny v návaznosti na organizační strukturu, kompetence a náplně práce jednotlivých pracovníků.
- Zaměřit se na pravidelné vyhodnocování hospitační činnosti, zpracovat rámec pro sebehodnocení pracovníků a autoevaluaci domova a jeho součástí.
- Aktualizovat podklady a kritéria pro osobní ohodnocení pracovníků s důrazem na reálné naplňování pracovních činností. Spravedlivě hodnotit a odměňovat pracovníky.
- Metodicky vést pracovníky, podporovat jejich sebezrovoj, seznamovat je s koncepčními záměry, přijímat jejich náměty a připomínky.
- Vytvářet dobré pracovní podmínky, naplňovat reálné potřeby pracovníků.
- Využívat příkladů dobré praxe, aktivně vyhledávat nové metody a formy práce aplikovatelné v prostředí péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

4) Ekonomické *„Finance jsou prostředkem, určují možnosti.“*

- Svěřené finanční prostředky ze státního rozpočtu vynakládat účelně a hospodárně, aktivně vyhledávat možnosti úspor.
- Pečovat o svěřený majetek; za účelem zlepšení prostředí pro děti i pracovníky, pravidelné údržby a rekonstrukcí průběžně sledovat stav majetku a podle potřeby připravovat a realizovat investiční záměry (př. uvést budovu Dělnická do souladu s PBR, oprava kotelny v budově Dělnická - v souvislosti se šetřením energiemi, obnova počítačového vybavení, nákup pomůcek pro rozvoj digitální kompetence, vybavení učebny zásuvkami, průběžná obnova vybavení a rekonstrukce na rodinných skupinách, výměna jídelního pultu v kuchyni, výměna kotle ve startovacím bytě, provedení energetického auditu budov Matky Boží a Šafaříkova, nákup devítimístného

automobilu, instalace nového plynového kotle v budově základní školy, instalace nových oken v budově školy).

- Důsledně uplatňovat vnitřní kontrolní systém a kontrolovat jeho dodržování.
- Zaměřit se na získání dalších zdrojů formou sponzoringu (v podobě jak finančních, tak věcných darů – se stávajícími sponzory udržovat spolupráci, vyhledávat a oslovovat sponzory nové) a prostřednictvím dotačních programů.
- Zpracovat podklady a požádat Magistrát města Jihlavy o dotaci na nájemné na pronajatou budovu střediska výchovné péče (dle domluvy periodicky, každý rok).

5) Rozvoje domova *„Rozvoj umožňuje neustrnout a pracovat na sobě.“*

- Reagovat na koncepční záměry zřizovatele, př. zřídit jednu skupinu dětí navštěvujících 1. stupeň ZŠ.
- Průběžně ověřovat a aktualizovat výchovně vzdělávací program celodenního stacionáře.
- Zaměřit se na průběžné zlepšování prostředí jednotlivých pracovišť.
- Pružně reagovat na nenadálé situace, hledat možnosti a řešení.

6) Spolupráce se zřizovatelem a dalšími subjekty *„Kdo spolupracuje, hledá cesty.“*

- V koncepčních, metodických, řídicích a ekonomických záležitostech spolupracovat se zřizovatelem, v metodických záležitostech spolupracovat s diagnostickým ústavem (DÚ Brno).
- Spolupracovat s pracovníky OSPOD, účastnit se případových konferencí jako nástroje ke zlepšení a nápravě situace dítěte, případové konference a vzájemná setkávání organizovat.
- Spolupracovat s městem Jihlava, aktivně se zapojit do aktivit projektů města, komunikovat s jihlavskými základními školami a zvyšovat tak povědomí o možnostech vzájemné spolupráce se střediskem výchovné péče (např. besedy pro žáky, preventivně výchovná péče o žáky formou individuálních konzultací, preventivně výchovné programy na školách, metodické konzultace, vzdělávání pedagogů).
- Účastnit se aktivit realizovaných různými organizacemi v regionu – vzdělávacích, sportovních, kulturních, environmentálních aj.
- Rozvíjet spolupráci s neziskovými organizacemi a nadacemi - zaměřit se na přípravu dětí na opuštění domova a zapojení se do společnosti.

- Spolupracovat se vzdělávacími institucemi, umožňovat exkurze a výkon praxe studentům.
- Zaměřit se na získání a udržení dobrého jména domova, na pozitivní přijímání dětí ze strany obyvatel města, být otevřeným a vstřícným zařízením